

Pismo
Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego

POLITEJA

87
2023

■ Stosunki międzynarodowe

■ Myśl polityczna

■ Historia i kultura

Niniejsza publikacja została sfinansowana ze środków Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych w ramach Programu Strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.

© Copyright by
Wydział Studiów Międzynarodowych
i Politycznych Uniwersytetu
Jagiellońskiego
and individual authors, 2023

Publikacja wydana w dwóch wersjach:
elektronicznej i drukowanej. Wersję
pierwotną jest format elektroniczny

POLITEJA

Pismo Wydziału Studiów
Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Władysława Reymonta 4,
30-059 Kraków
tel. 12 663 15 65, 12 664 15 64
politeja@uj.edu.pl
<https://journals.akademicka.pl/politeja>

Wydawca:
Księgarnia Akademicka sp. z o.o.
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel. 12 431 27 43
journals@akademicka.pl
<https://journals.akademicka.pl>

ISSN 1733-6716

Redakcja tekstów:
Ewa Dąbrowska,
Paulina Więcek (j. polski)
Dariusz Rossowski (j. angielski)
Andrzej S. Feret (j. niemiecki)

Projekt okładki:
Łukasz Fyderek

Nakład: 60 egz.

RECENZENCI

Saad Abudayah (Jordan University)
Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Marek Bankowicz (Uniwersytet Jagielloński)
Włodzimierz Bernacki (Uniwersytet Jagielloński)
Maksim Bulachtin (Perm University)
Edyta Chwiej (Uniwersytet Jagielloński)
Joachim Diec (Uniwersytet Jagielloński)
Artur Demchuk (Lomonosov Moscow State University)
Łukasz Dominiak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Andrzej Dudek (Uniwersytet Jagielloński)
Józef Fiszer (Instytut Studiów Politycznych PAN)
Izabela Grabowska (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie)
Wojciech Kaute (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Wawrzyniec Konarski (Uniwersytet Jagielloński)
Leszek Korporowicz (Uniwersytet Jagielloński)
Krzysztof Kościelniak (Uniwersytet Jagielloński)
Barbara Krauz-Mozer (Uniwersytet Jagielloński)
Paulina Kewes (University of Oxford)
Marek Maciejewski (Uniwersytet Wrocławski)
Gerhard Meiser (Universität Halle)
Włodzimierz Mich (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej
w Lublinie)
Anna Ratke-Majewska (Uniwersytet Zielonogórski)
Piotr Sawczyński (Akademia Ignatianum w Krakowie)
Andrea Schmidt (Pecs University)
Mieczysław Smoleń (Uniwersytet Jagielloński)
Barbara Stoczewska (Uniwersytet Jagielloński)
Lucjan Suchanek (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
w Oświęcimiu)
Krzysztof Szczerski (Uniwersytet Jagielloński)
Dariusz Szpoper (Uniwersytet Gdański)
Tomasz Tulejski (Uniwersytet Łódzki)
Patryk Wawrzyński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu)
Janusz J. Węc (Uniwersytet Jagielloński)
Howard Williams (Aberystwyth University)
Ryszard Zięba (Uniwersytet Warszawski)

Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych
i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego

POLITEJA

NR 6(87)

KRAKÓW 2023

RADA PROGRAMOWA

Prof. Jerzy Axer (Uniwersytet Warszawski)

Prof. Andrea Ciampani (Libera Università Maria Ss. Assunta, Roma)

Prof. Břetislav Dančák (Masaryk University, Brno)

Prof. Rahul Peter Das (Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg)

Prof. Taras Finikov (KROK University, Kyiv)

Prof. Saleh K. Hamarneh (University of Jordan)

Prof. Ferenc Hörcher (National University of Public Service, Budapest)

Prof. Alvydas Jokubaitis (Vilnius University)

Prof. Zdzisław Mach (Instytut Europeistyki UJ)

Prof. Andrzej Mania (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

Prof. Tadeusz Paleczny (Instytut Studiów Międzykulturowych UJ)

Prof. Dorota Prasałowicz (Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ)

Prof. Anna Rażny (Instytut Rosji i Europy Wschodniej UJ)

Prof. John Robertson (University of Cambridge)

Prof. Irena Stawowy-Kawka (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków
Międzynarodowych UJ)

Prof. Noël O'Sullivan (University of Hull)

Prof. Adam Walaszek (Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ)

REDAKTOR NACZELNY CZASOPISMA

Prof. Bogdan Szlachta

(Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

SEKRETARZ REDAKCJI CZASOPISMA

Dr hab. Arkadiusz Górniewicz

(Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

- 5 **Józef M. Fiszer**, *The Genesis of the Maastricht Treaty and Its Importance for the European Integration and Security*
- 25 **Janusz Józef Węc**, *Fiasko reformy polityki imigracyjnej, kontroli granic zewnętrznych oraz polityki azylowej Unii Europejskiej w latach 2015-2020. Analiza krytyczna*
- 45 **Ryszard Żelichowski**, *Królestwo Niderlandów – trudne „przepraszam” za przeszłość kolonialną*
- 69 **Piotr A. Owskiński**, *Propaganda und Manipulation in der Sprache Anhand der offiziellen Stellungnahmen des Russischen Aussenministeriums. Zum Russland-Ukraine-Krieg (2022)*
- 95 **Małgorzata Abassy**, *Islamska Republika Iranu wobec Europy Środkowo-Wschodniej na tle wojny w Ukrainie*
- 119 **Jan Wiktor Tkaczyński, Joanna M. Guzik, Maciej Pletnia**, *Demographic Crisis in Japan against the Background of Attempts to Build Family-friendly Social Policy Tools*

MYŚL POLITYCZNA

- 139 **Ewa Maj, Joanna Sanecka-Tyczyńska, Krystyna Trembicka, Tomasz Wicha**, *Model polityki zagranicznej Polski w XXI wieku w myśli politycznej głównych orientacji ideologiczno-programowych*
- 175 **Bogdan Szlachta**, *Two Traditions of English Political Thought in the Political Thinking of “Stańcycy”*
- 187 **Dariusz Grzybek**, *Ekonomia polityczna a demokracja w pismach klasyków liberalizmu – John Stuart Mill i Herbert Spencer*
- 219 **Tomasz Tulejski**, *Dwa amerykańskie konserwatywne republikanizmy. Intelektualne źródła amerykańskiej konserwatywnej prawnicy*

- 243 **Wojciech Załuski**, *“Beware of Pity”: On the Insidious Role of Pity in Private and Public Life*
- 259 **Patrycja Cembrzyńska**, *Bio/nekropolityka. Sfinks*

HISTORIA I KULTURA

- 289 **Kinga Anna Gajda, Bożena Gierat-Bieroń**, *European Heritage Label-based Education as an Essential Part of Memory Education – The Polish Case*
- 307 **Caroline Beshenich**, *The Katyń Forest Massacre: An Article Discussing Perception Management, and Political Expediency*
- 333 **Elżbieta M. Mach**, *Szkoła i terytorium. Refleksje edukacyjne wynikające z uczestnictwa w szkole letniej ILS – Innovative Learning Spaces „Schools to be lived”*